

ЗЕМЛЕРОБСТВО

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ СУБСТРАТІВ НА ОСНОВІ МІСЦЕВИХ СИРОВИННИХ РЕСУРСІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ МАЛОПОШИРЕНИХ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

*(Розробник — Поліська дослідна станція ННЦ
“Інститут ґрунтознавства та агрохімії
імені О.Н. Соколовського”,
автори — Бортнік Т.П., Гаєрилюк В.А., Бортнік А.М.)*

Більшу частину аграрного сектору України спрямовано на вирощування зернових та олійних культур. Проте сприятливі природно-кліматичні умови, вигідне географічне положення свідчать про те, що Україна має високий потенціал для вирощування плодів та ягід, адже попит на цю продукцію завжди залишається високим, а пропозиція, на жаль, — низькою.

Збільшення виробництва ягід у нашій країні стримує дефіцит високоякісного садивного матеріалу і складність процедури офіційного імпорту саджанців з іноземних держав.

Важливим питанням щодо вирощування саджанців є створення оптимальних ґрунтових умов для їх росту і розвитку. В цьому аспекті на сьогоднішній день високоефективним заходом є використання місцевих сировинних ресурсів переважно органічного походження.

Враховуючи зростаючий попит на саджанці нішевих ягідних культур було проведено аналіз наявних ресурсів у Волинській обл., які є найперспективнішими для виготовлення штучних ґрунтів (субстратів). Установлено, що для них як основні компоненти доцільним є використання торфу, запаси якого становлять 143,406 млн т кат. А+В+С₁ і 11,334 млн т кат. С₂, а також сапропелю — 55,067 млн т кат. А+С₁ та 11,296 млн т кат. С₂. Додатково для їх збагачення поживними елементами можна використовувати такі місцеві ресурси як фосфорити, гній, послід та відходи промисловості й комунального господарства, а для поліпшення водно-повітряного режиму — кору, тріску та солому.

Колективом Поліської дослідної станції ННЦ ІґА розроблено технологію виробництва субстратів для вирощування жимолості голувої та лохини високорослої, які передбачають використання як основних компонентів торфу верхового і низинного, сапропелю, а як додаткових — перліту або вермикуліту. А також доведено ефективність використання ґрунтових субстратів за вирощування малопоширених ягідних культур, що забезпечує: приживлюваність живців лохини високорослої на рівні 94,7–99,4%, жимолості го-

лубої — 17,2–51,6%; формування рослин-регенерантів висотою 2,7–3,9 см і 2,1–2,6 см з кількістю міжвузлів — по 3–6 шт., масою 17,3–45,7 г і 9,0–17,5 г, відповідно лохини високорослої та жимолості голубої; утворенню кореневої системи довжиною 3,1–6,5 см (лохина високоросла) та 2,4–4,4 см (жимолость голуба); накопиченню в рослинах лохини високорослої вмісту азоту на рівні 1,9–3,3%, фосфору — 0,7–1, калію — 0,2–0,9 та у рослинах жимолості голубої — 1,8–3,3; 0,9–1,1 і 0,8–1,2 відповідно.

Результати науково-дослідної роботи захищено охоронними документами: патентом на корисну модель за № 144639 (2020 р.) та патентом на корисну модель № 144640 (2020 р.). Розроблена технологія має Державний реєстраційний номер — 0620U000147.

Виробничу перевірку розробки проведено на землях ТОВ “Патріот Агро” (Луцький р-н, Волинська обл.). Апробація технології показала, що використання ґрунтових субстратів забезпечило високу приживлюваність (94–97%), а також зростання біометричних показників росту і розвитку рослин (висоти основних пагонів на 15 і 18%, довжини кореневої системи на 27 і 24%, відповідно за вирощування лохини високорослої та жимолості голубої.

Додаткову інформацію можна отримати, звернувшись за адресою:

Поліська дослідна станція ННЦ “Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського”,

вул. Шевченка, 35, м. Луцьк, 43001.

Тел. (0332) 72-87-66, e-mail: ds-iga@ukr.net, Бортнік Т.П.